

Motion till riksdagen

1989/90:Ub250

av Charlotte Branting och Barbro Sandberg

(båda fp)

Lärare i teckenspråk

Teckenspråket är det naturliga umgängesspråket för döva och gravt hörselskadade och det är också det språk som döva lär sig spontant och betraktar som sitt första språk. Den förändrade attityden till teckenspråket gör att insatser behövs såväl inom grundskolan och gymnasieskolan som i specialskolan för att ge teckenspråksundervisningen en starkt ställning inom skolväsendet.

Man har noterat att barn som gått i dövskola inte alltid har tillgodogjort sig undervisningen på ett tillfredsställande sätt. T.ex. sägs att barn som kommer till dövgymnasiet i Örebro i många fall endast har kunskaper motsvarande mellanstadiet i stället för högstadiet. Problemen är också ofta stora när de går vidare till högskolan.

Orsaken till detta är att barnen i dag lär sig teckenspråk från späda ålder och alltså har det som sitt första språk, medan de lärare, som utbildats före 1983 för specialskolor, har sämre kunskaper i teckenspråk. De undervisar på talspråk eller ett undermåligt teckenspråk, så att eleverna har svårt att förstå.

Fortbildningen i teckenspråk för lärare i specialskolorna är inte tillräcklig. Vi anser, att *alla* lärare som undervisar döva och hörselskadade i dövskola eller hörselklass inom en femårsperiod skall ha kompetens att undervisa med stöd av teckenspråk. SÖ bör få i uppdrag att snarast planera en sådan fortbildning.

Men även grundskolans lärare behöver specialutbildning för att kunna undervisa hörselskadade elever. Det visar sig, att barnen har ett bra ordförråd när de kommer till specialskolan men mycket dålig ordförståelse. Det beror på att läraren inte har kunnat förklara vad orden betyder på ett tillräckligt tydligt sätt.

Vilken lärare som helst kan få en hörselskadad elev i sin klass. Därför är det väsentligt att såväl i lärarutbildningen som i fortbildningen av lärare det ges ökade möjligheter att lära sig undervisa med stöd av teckenspråk.

Riksdagen har beslutat, att alla lärare skall få en obligatorisk fortbildning om två till tre veckor med inriktning mot specialpedagogik i vid mening. I propositionen om lärarutbildning nämns som exempel på fortbildningsområden inom specialpedagogik de grundläggande sociala förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och inläring, ökat elevansvar och ett när-

mare samarbete mellan skola och hem (prop 87/88:100). Det är bra men löser knappast problemet med bristen på kunskaper i teckenspråk.

Mot. 1989/90
Ub250

Som ett minimikrav när en lärare får en hörselskadad elev i sin klass bör hon/han genomgå en informationkurs, som hörselvården anordnar. I kursen behandlas bl.a. orsakerna och innebörden av en hörselskada och hur den hörselskadade kan få hjälp genom tekniken.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kravet på att lärare som undervisar döva och hörselskadade inom en femårsperiod skall ha kompetens att undervisa med stöd av teckenspråk,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående grundskolelärares ökade möjligheter att lära sig teckenspråk,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående minimikrav för en lärare med hörselskadad elev.

Stockholm den 22 januari 1990

Charlotte Branting (fp)

Barbro Sandberg (fp)